

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Філологічні зошити. Літературознавство:

ЗБІРНИК СТУДЕНТСЬКИХ
НАУКОВИХ СТАТЕЙ

ВИПУСК II

Рівне – 2014

ББК 83
Ф 54
УДК 82

Філологічні зошити. Літературознавство: зб. студ. наук. ст. Вип. II / ред. кол. Б. М. Кир'янчук [та ін.]. – Рівне : РДГУ, 2014. – 120 с.

У збірнику вміщені студентські наукові розвідки, результати бакалаврських та магістерських досліджень з актуальних проблем українського літературознавства, теорії літератури, компаративістики та методики викладання української літератури. Матеріали збірника можуть бути використані науковцями, студентами, вчителями-словесниками.

Рекомендовано до друку рішенням кафедри української літератури
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 2 від 25 лютого 2014 р.)

Рецензент:

ШАНЮК В.І., кандидат філологічних наук, доцент (Національний університет водного господарства і природокористування).

Редакційна колегія:

ЗАХАРЧУК І.В., доктор філологічних наук, доцент;

БЕСТЮК І.А., кандидат філологічних наук, доцент;

КИР'ЯНЧУК Б.М., кандидат філологічних наук, доцент (головний редактор);

КИРИЛЬЧУК О.М., кандидат філологічних наук, доцент;

КРУПКА М.А., кандидат філологічних наук, доцент;

РОМАНИШИНА Н.В., кандидат філологічних наук, доцент;

ТХОРУК Р.Л., кандидат філологічних наук, доцент.

ЗМІСТ

БЕЗНОСКО ЮЛІЯ	
Детективний сюжет у романах Євгенії Кононенко «Імітація» та «Зрада».....	7
ЄВГЕЙЧУК ОЛЕНА	
Вивчення художнього твору в контексті творчості письменника як складова навчально-методичної системи	12
КОСТЮКОВИЧ ЯНА	
Експресіоністична модель творчості Осипа Турянського: автобіографічна повість «Поза межами болю. Картина з безодні»	15
КОШИНСЬКА ТЕТЯНА	
Авторська модель героя у романі В. Винниченка «Лепрозорій».....	19
КУТІНОВА МАРІЯ	
Дискурс містичного у повісті «Віки плывуть над Києвом» Антона Нивинського	25
МАЙДАНЕЦЬ ОЛЬГА	
Осмислення традиційної культури у романі Марії Матіос «Солодка Даруся»	29
МИСЮК ОЛЬГА	
Сучасна дитяча література у просторі Інтернету	34
МІНІЧ ОЛЬГА	
Своєрідність любовних історій у прозі Люко Дашвар	39
ОЛЕКСЮК АНТОНІНА	
Місто Рівне: концептуалізація топосу на літературній мапі («Рівне / Ровно (стіна): нібито роман» (2001) Олександра Ірванця).....	42
ПАНАЩУК ІРИНА	
Репрезентація національних характерів у романі Івана Нечуя-Левицького «Князь Ієремія Вишневецький».....	46
ПАРХУТА ЮЛІЯ	
Інтеграція навчального процесу як дидактична умова підвищення якості освіти школярів	50
ПАХНЮК КАТЕРИНА	
Інваріанти постаті жінки-матері у творах Володимира Винниченка (на основі драми «Чорна Пантера і Білий Ведмідь» та роману «Записки Кирпатого Мефістофеля»)	53
ПИЛИПЧУК ОЛЕНА	
Родинні драми у романі Люко Дашвар «Мати все»	58

РАДЧИК МАРИНА	
Незавершені «Вальдшнепи» М. Хвильового як генератор нових культурних смислів: повість «Аглая» А. Сокола та художній фільм «Вальдшнепи» (режисер О. Муратов)	61
РЕГРУТ ПАВЛО	
Роздвоєння особистості у психологічних студіях Миколи Хвильового та Михайла Коцюбинського	66
РОЗГОН КАТЕРИНА	
Психоаналітичні ідеї в літературі високого модернізму 1920-х років (повість «Смерть» Б. Антоненка-Давидовича)	72
РОЗЕМБОВСЬКА ЯНІНА	
Минуле крізь призму приватного досвіду (роман Володимира Лиса «Століття Якова»)	77
СОЗОНІК МАРІЯ	
«День гніву» Юрія Косача: літературна версія воєнного роману	82
СТРАВІНСЬКА ОКСАНА	
Вивчення творчості І. Нечуя-Левицького в школі як методична проблема	88
ТКАЧУК ВАЛЕРІЯ	
Постать інтелігента в контексті естетичних пошуків української модерної літератури	91
ШОСТАК ОЛЬГА	
Новела Івана Франка «Сойчине крило» – твір про еміграцію й декадента	96
ЯКОВЛЕВА ОЛЕКСАНДРА	
Новела Тані Малярчук «Жінка і її риба» крізь призму «Закону Борхеса».....	105
<i>Шевченківський конкурс студентських наукових робіт</i>	
ПАХНЮК КАТЕРИНА	
Постать жінки-матері у творах Тараса Шевченка.....	109
САЙКО ОЛЕНА	
Бунтівник як героїчна модель Тараса Шевченка («Гайдамаки») та Михайла Коцюбинського («Дорогою ціною»).....	113
ЯРОШ ТЕТЯНА	
Жанр псалмів у поетичних доробках Тараса Шевченка та Петра Карманського	117

CONTENTS

BEZNOSKO JULIJA	
Detective devieces in plot of the novels <i>Imitatzija (Imitation)</i> and <i>Zrada (Betrayal)</i> by Yevgeniya Kononenko	7
YEVHEICHUK OLENA	
Context of Writer's Creative Works in Teaching of Fiction to Be an Element of Methodical System	12
KOSTYUKOVYCH JANA	
Expressionistic Mode of Osyp Turyanskyi's Writings: Autobiographical Narrative in <i>Poza mezhamy bolyu. Kartyna z bezodn'i (Out of pain limits. Painting from a Abyss)</i>	15
KOSHYNSKA TETYANA	
Author Model of Hero in Novel <i>Leprosarium</i> by Volodymyr Vynnychenko	19
KUTINOWA MARIYA	
Discourse of mystique in romance <i>Wiky plywut nad Kyiv'om (Ages to be passing beyond Kyiv)</i> by Antyn Nyvynskyi	25
MAIDANETS OLGA	
An Idea of Traditional Culture in Novel <i>Solodka Darusya (Sweet Darusya)</i> of Mariya Matios	29
MYSYUK OLGA	
Contemporary Children Literature in Internet Media.....	34
MINICH OLGA	
Original Elements in Love Stories of Lyuko Dashwar's Prose.....	39
OLEXYUK ANTONINA	
Rivne a Town: to Write down a Concept Having Got from the Topos on Literary Map	42
PANASCHUK IRYNA	
Representation of Nation Characters in Novel <i>Jeremiah Vyshnevetzkyi the Prince</i> by Ivan Nechui-Levytskyi	46
PARCHUTA JULIYA	
Integration in Teaching Process as Didactic Basis to Rise Level of Pupil Education.....	50
PAKHNIUK KATHERYNA	
Invariants of a Mother-figure in Volodymyr Vynnychenko's Writings	53
PYLYPCHUK OLENA	
Family Conflicts in Novel <i>To be Possessed Everything</i> by Lyuko Dashwar.....	58

RADCHYK MARYNA

Unfinished Novel *Valdshnepy (Woodcocks)* by M. Hvylovyyi to Be a Generator of New Cultural Senses: Tale *Aglaya* by A. Sokhola and Film *Valdshnepy (Woodcocks)* by Producer O. Muratov..... 61

REHRUT PAVLO

An Idea of Split Personality in Psychological Fiction of Mychola Hkvylovyyi and of Mychailo Kotsyubynskyi..... 66

ROZGON KATHERYNA

Psychoanalytic Theses in Fiction of High Modernism in 1920-th Years (Tale *Smert' (Death)* by B. Antonenko-Davydovych)..... 72

ROZEMBOVSKA IANNINA

Past in the Light of Personal Experience (Novel *Stolittya Yakova (The Century of Jacob)* by Volodymir Lys) 77

SOZONIK MARIA

Den Hniwu (Dies Irae) by Yuriy Khosach as fiction version of battle novel..... 82

STRAWINSKA OXANA

Problem with Methods in School Teaching of Creative Works by I. Nechui-Levytskyi..... 88

TKHACHUK VALERIYA

Figure of Intellectual in Context of Aesthetics Tendencies of the Ukrainian Contemporary Literature..... 91

SHOSTAK OLGA

Short Story *Soichyne Khrylo (Jay Wing)* by Iwan Franko Is an Writing about Emigration and Figure of Decadent..... 96

YAKOVLEVA OLEXANDRA

Short Story *Zhinka ta jiji ryba (Woman and Her Fish)* by Tanya Malyarchuk in Prism of *Rule of Borges*..... 105

Contest of Student Study Dedicated to Anniversary of Taras Shevchenko's Birth

PAKHNYUK KATHERINE

Mother-figure in Shevchenko's Writings..... 109

SAIKO OLENA

Rebel as Hero Mode in Texts *Hajdamaky (Insurgents)* by Shevchenko and *Dorohoyu Tsinoyu (It Costs Dear)* by Mychailo Kotsyubynskyi..... 113

YAROSH TETYANA

Genre of Psalms in Poetry by Taras Shevchenko and Petro Karmanskyi..... 117

Олена Пилипчук

Науковий керівник – канд. філол. наук Крупка М.А.

РОДИННІ ДРАМИ У РОМАНІ ЛЮКО ДАШВАР «МАТИ ВСЕ»

У статті розглянуто осмислення теми родини у романі Люко Дашвар «Мати все». Звертається увага на жіночі персонажі як носії авторських ідей.

Ключові слова: родина, жертва, мати, драма, кохання.

*The article deals with understanding the themes in the novel family Lyuko Dashvar **To be Possessed Everything**. Attention is drawn to female characters as carriers copyright ideas.*

Key words: family, gift, mother, drama, love.

Письменниця Люко Дашвар – унікальне явище в сучасній українській літературі за критерієм успішності. Адже уже її перший роман «Село не люди» став лауреатом конкурсу «Коронація слова – 2007». Наступний – «Молоко з кров'ю» став дипломантом «Коронації слова – 2008» та переможцем конкурсу «Книжка року Бі-Бі-Сі-2008». Третій роман «РАЙ. центр» – дипломантом конкурсу «Коронація слова – 2009» у категорії «Вибір видавців».

Роман «Мати все», що вийшов восени 2010 року, також став надзвичайно популярним. Зокрема, авторка передмови, популярна телеведуча Ольга Герасим'юк, емоційно зазначила: «Ось прочитайте це самі. Ось побачите за одну ніч. Буде боляче, бридко, солодко й дуже добре. І ви можете не зізнаватись, що це про вас» [2, 6]. Проте, попри схвальні оцінки читачів [1; 3; 4; 5; 6; 7], він так і не набув належної критичної інтерпретації. Наше дослідження – спроба осмислити роман з перспективи втілення теми родини.

Назва роману Люко Дашвар «Мати все» символічна та заснована на грі слів. Коли слово «мати» вживається у ролі дієслова, то назва книги звучить як «Мати все»; коли у ролі іменника, то «Мама – все». Цей заголовок співзвучний зі фразою, що рефреном лунає у романі: «Мати – все». Мати – це Іветта Андріївна, а повторює цю фразу її донька Ліда.

Роман «Мати все» продовжує авторську любовну метаісторію, розпочату попередніми творами: «Село не люди», «Молоко з кров'ю», «РАЙ. центр».

У центрі подій, на перший погляд, звичайна київська сім'я, але авторка наголошує, що у кожного персонажа є свої таємниці. Це оповідь про трьох різних жінок – літню, середнього віку і зовсім юну. Кожна героїня переживає власну трагедію, але водночас їх об'єднує жертвоне служіння Платону – сину, брату, коханому.

Іветта Андріївна – вдова професора медицини Вербицького – втілює ідею сліпої материнської любові, яка базується на принципі тотального контролю. Після смерті чоловіка вона залишилася одна з двома дітьми –

дочкою Лідою та сином Платоном. У романі вона зображена як сильна особистість: «Мама – беззаперечний авторитет. За все життя вона дозволила собі лише дві години розпачливих емоцій» [2, 40]. Дізнавшись про хворобу сина, Іветта Андріївна приймає вольове рішення боротися за дитину.

Постать Ліди – уособлення самовідданості. Мати, яка намагалася підпорядкувати своїх дітей, негативно вплинула і на долю доньки, що змушена керуватися не особистими, а династичними інтересами: «...вона – п'яте покоління лікарської династії. І працює у звичайній поліклініці саме тому, що Вербицька, бо Вербицькі не шукають легких шляхів» [2, 15]. У ситуації з Платоном мати нещадно використовує Ліду, задовольняючи особисті амбіції.

Рая – наймолодша представниця родини Вербицьких. Вона виховувалась у неповній сім'ї, адже її мати зловживала спиртним і не виконувала батьківських обов'язків: «Оце гулятиме! П'яничок повну хату назбирає, дядьки до Раї чіплятимуться /... / малі завжди Раю від дядьків боронять, навколо неї стовпляться, ревуть та тих дядьків малими кулачками лупцюють, щоби Раю не займали» [2, 137]. Рая доглядала двох братів та сестру, доки рідна матір не продала її Іветті Андріївні. Так бідна дівчина з багатодітної сім'ї випадково отримала все, про що навіть не мріяла. Проте її стосунки з неповноцінним Платоном приречені на поразку: за кохання вона заплатила життям.

Ці історії об'єднують декілька чинників. Головними героїнями є жінки, що будь-якою ціною хотіли отримати від життя все. Середовище мешкання – комфортна квартира у центрі Києва. Всепоглинаюча любов до Платона. «Люко Дашвар пише неприкриту правду про наших жінок і чоловіків. Вона зліплює їх до купи в одне неможливе ціле – а кожна жива людина мріє приліпити та до себе «свою половинку», – і цього вистачає на лише одну мить сліпучого й солодкого болю. Вона знає, що оце вона і є – те, заради чого ми все життя мучимося, – омріяне щастя», – проникливо зауважує О. Герасим'юк [2, 6].

Жадоба збагачення, раціональні розрахунки протягом всього життя, егоїстична материнська любов, лицемірство, безжальне використання людей у своїх цілях, психічні відхилення, контраст центру та провінції, самопожертва заради кохання, сексуальні збочення, фанатичність, людська підступність – проблеми, які інтерпретуються у романі «Мати все» Люко Дашвар. При тому кожна з них розкривається через образи усіх персонажів: письменниця акцентує вчинки героїв, які виявляють характер.

У романі виразно акцентується трагедія особистості, яка керується у житті єдиним бажанням «мати все». Як наслідок – руйнується життя найдорожчих людей. Водночас письменниця переконує, що завжди є шанс виправити ситуацію. У творі вона залишає надію – дитину, що народилася у коханні, як символ нового, наповненого сенсом майбутнього.

Уся система образів працює на реалізацію задуму роману: продемонструвати наслідки безумного прагнення «мати все» будь-якою ціною, проте кожен герой прямує до цілі власною дорогою.

Літня жінка, Іветта Андріївна, прагнула все контролювати й робила це протягом багатьох років. Свідченням цього є слова домогосподарки Ангеліни: «Іветта – брила кам'яна. Хіба не знаєш: на неї це не діє. Давай уже – роби, як каже. Однаково на її вийде» [2, 24]. Вона хотіла володіти життям свого сина й розплатилася за це власним життям.

Донька Іветти, Ліда, все життя прагнула любові матері та чоловіка: «Вона знову і знову відчайдушно перекроювала власне життя, тільки б зберегти двох дорогих, потрібних як повітря, неблаганних людей» [2, 26]. Проте у гонитві за бажаним вона втрачає себе і не може правильно розставити пріоритети, тому й залишається самотньою: «Немає сенсу боятися, що тебе розлюблять і покинуть. Той страх – лише підтвердження гіркої, безпорадної самотності» [2, 288].

Невістка Рая, підліток, якого Іветта купила для свого сина Платона, погоджується на всі умови жінки, щоб також відчувати, що таке мати все: комфортний будинок, гроші, кохання «прекрасного принца». Проте спроба перекроїти себе, підлаштуватись під чужі стандарти обертається втратою себе і закінчується смертю.

Отже доля усіх трьох жінок – героїнь роману «Мати все» Люко Дашвар – трагічна. Кожна з них шукала щастя, але ці пошуки привели лише до втрат: смерті сина Платона, невістки Раєчки, нещасливого шлюбу доньки Ліди, зрештою – й самої Іветти.

У романі під новим кутом зору розглядається доля української жінки. Образ головної героїні Іветти Андріївни – це збірний образ матерів, які жертвують усім заради щастя своїх дітей. Проте щастя Іветта Андріївна розуміє по-своєму, не враховуючи думки дітей, дбаючи передусім про непохитність власного авторитету, що й призводить до сімейної драми.

Джерела:

1. Бути чи володіти? // Друг читача. – 2010. – №18. – С. 1.
2. Дашвар Л. Мати все / Л. Дашвар ; передм. О. Герасим'юк; худож. О. Маслов. – Х. : Клуб сімейного дозвілля, 2010. – 336 с.
3. Дігай Т. Коралове намисто / Т. Дігай // Літературна Україна. – 2010. – № 3 (28 січ.). – С. 8
4. Константинова К. Люко Дашвар : «Шекспір живе в кожному українському селі!» / К. Константинова // Дзеркало тижня. – 2010. – №30. – С. 13
5. «Мати все» – роман, на який чекали ! // Шкільна бібліотека. – 2010. – №10. – С. 133.
6. Найтиражованіша письменниця України. Люко Дашвар // Шкільна бібліотека. – 2010. – №10. – С. 132-133.
7. Скуратівська Я. Люко Дашвар: Коли пишу українською, я ніби відкриваю для себе Україну / Я. Скуратівська // День. – 2012. – №102-103. – С. 23.